

TSAWATARWA GAME DA FITINAR MATA

Manufofin hudubar

- Riga kafin fitinar mata.
- Tarbiyyantar da mata a kan kamun kai.
- Tunatar da musulmai nauyin da ke kansu.

Huduba Ta Farko

Dukkan yabo da godiya da kirari sun tabbata ga Allah, taimakonsa da gafararsa muke nema, kuma muna neman tsarin da daga sharrin kawukanmu da munanan ayyukanmu. Wanda Allah ya shiryar babu mai batar da shi, wanda kuma ya batar to babu mai shiryar da shi. Kuma ina shaidawa babu abin bauta da gaskiya sai Allah, shi kaɗai ne ba shi da abokin tarayya. Kuma ina shaidawa cewa, Annabi Muhammadu bawansa ne manzonsa ne. (Yaku waɗanda suka yi imani ku ji tsoron Allah yadda ya cancaci a ji tsoronsa, kada ku mutu face kuna musulmi). (Ya ku mutane ku ji tsoron Ubangijinku wanda ya halicceku daga rai guda ɗaya, kuma ya ya halicci matarsa daga gare shi, kuma ya yada maza da mata daga garesu (su biyu). Ku ji tsoron Allah wanda kuke yiwa junanku magiya da shi, (kuma ku kiyaye) zumunci. Lalle Allah mai kula ne da ku). (Yaku waɗanda suka yi imani ku ku ji tsoron Allah kuma ku faɗi magana ta daidai. Sai Allah ya gyara muku ayyukanku, kuma ya gafarta muku zunubbanku. Wanda ya bi Allah da Manzonsa haɗiƙa ya rabauta rabauta mai girma). Bayan haka, lalle mafi gaskiyar magana maganar Allah, kuma mafi kyawon shiriya shiriyar Annab Muhammadu (ﷺ). Kuma mafi shirrin al'amura (a addini) kaɗaggunsu, kuma duk wani kaɗaggen abu (a addini) bidi'a ce, duk wata bidi'a bata ce, duka wani bata kuma yana wuta".

Bayan haka: Haɗiƙa Allah ya umarci mutanen farko da na karshe da jin tsoronsa, domin kuwa da dalilinta ne ake samun tsira da kuma rabautar duniya da ta lahira kamar yadda Allah maɗaukakin sarki yake cewa:

﴿وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِيْنَ اٰتٰوْا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَاِيَّاكُمْ اَنْ اَتَّقُوْا اللّٰهَ وَاِنْ تَكْفُرُوْا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ غَنِيًّا حَمِيْدًا﴾ [النساء: ۱۳۱].

“Kuma abin da yake cikin sammai da abin da yake cikin kassai duk na Allah ne. Kuma haɗiƙa mun yi wa waɗanda aka bai wa littafi gabaninku, da ku kanku wasiyya ku ji tsoron Allah. Idan kuwa kuka kafirce, to ku sani cewa (duk) abin da yake cikin sammai da abin da yake cikin kassai na Allah ne. Allah kuwa ya kasance mawadaci ne sha-yabo”.

Sai Allah ya yi umarni da jin tsoronsa, wanda shi ne kariyar afkawa zuwa kowace irin fitina, abin nufi da cewa a ji tsoronsa shi ne, a aikata umaninsa, kuma nisanci haninsa, a fili fa ɓoye. Kuma wannan umarni da Allah ya yi ya shafi gabaɗayan bayinsa; mazansu da matansu, sai dai maza su ne waɗanda suke

tsaye a kan al'amuran mata, don haka ya zama dole a kansu su d'ora mata a kan jin tsoron Allah mai girma da buwaya ta kowace hanyar tarbiyya wadda shari'a ta yarda da ita. Allah ya fifita maza a kan mata saboda abin da suke ciyarwa daga dukiyoyinsu, da kuma cिकar hankalisu da hangen nesansu a cikin al'amura, da ma wasun waɗannan abubuwan. Allah Maɗaukaki Ya ce:

﴿الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ﴾ [النساء: ٣٤].

“Maza sama suke da mata saboda abin da Allah ya fifita sashinsu (da shi) bisa sashi, da kuma abin da suke ciyarwa daga dukiyoyinsu”.

Malam Shankidi Allah ya rahamshe shi, ya ce a karkashin tafsirin wannan aya: “Allah ya yi nuni da cewa namiji ya fi mace, saboda kasancewa namiji daukaka ce da cika, matanci kuwa a asali, dabi'a ce ta tawaya. Kuma duk halittu sun haɗu a kan haka, domin kuwa za ka ga gabaɗayan mutane suna sanyawa mace dukkan nau'o'in kayan ado da kwalliya, wannan kuwa yana nuna kokarinsu ne na cike tawayar matanci. Sabanin namiji, wanda kasancewarsa namiji kaɗai ya wadatar da shi daga kaye-kayen kwalliya da makamantan haka. Umarni da tsoron Allah ya shafi umartar kai da kuma iyalai, kuma maza su aka d'orawa tsayuwa a kan mata saboda fifikon matsayinsu a kansu.

Sannan kuma abu ne a fili gare mu gabaɗaya cewa, halin da mata musulmai ke ciki a yau ya saba da irin halin da matan musulmai suke kai a lokacin Manzon Allah, (ﷺ). Matanmu a yau sun zaɓi hanyar ‘yan ba ruwanmu da addini, don haka da su suke koyi sau da kafa kamar dai yadda hadisi ya ambata, yanzu mafi yawancin matanmu sun fice daga bin shiriyar addini miƙaƙƙe da hanya maɗaɗaɗiɗa, sun koma bin bayyananniyar hanyar bata wadda za ta jefa su a cikin wutar hawiya! Allah ka tsare mu, amin.

Kuma wannan sabawa da mata suka yi hotonsa na fitowa fili ne ta salo daba-daban, manya daga cikinsu su ne:

Cakuduwasu da maza a ma'aikatun hukuma, da kananan makarantu da manya. Da kuma cakudedenyar maza da mata a kasuwanni da motocin haya da makamantan haka, alhaku kuwa duk wannan haramun ne, Allah maɗaukaki ya ce:

﴿وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمْ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّى يُصْدِرَ الرِّعَاءُ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَاءَهُ أَحَدُهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّكَ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ، وَفَصَّ عَلَيْهِ الْقِصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَمَوْتُ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥﴾﴾ [القصص: ٢٣ - ٢٥].

(Lokacin kuma da (Annabi Musa) ya gangara wajen ruwan Madyana sai ya sami wasu mutane masu yawa shayar (da dabbobinsu), kuma ya sami wasu mata su biyu a gefensu suna tsare dabbobinsu, sai ya ce (da su) “Me ya same ku ne”? Sai suka ce: “Mu ai ba ma shayarwa har sai duk makiyayan sun juya, kuma mahaiɓinmu tsoho ne tukuf”. To sai ya shayar musu (da dabbobin nasu) sannan ya koma wurin wata inuwa ya ce, “Ya Ubangijina haƙiƙa ni maɓuƙace ne ga abin da

ka saukar zuwa gare ni na alheri”. Sai dayarsu ta zo masa tana tafiya cikin kunya ta ce: “Babana yana kiran ka don ya saka maka ladan shayarwar da ka yi mana”. To lokacin da ya zo wurinsa ya kuma ba shi labarin (abubuwan da suka faru da shi) sai ya ce da shi, “Kada ka ji tsoro, ka tsira daga azzaluman mutane”).

Ya ‘yan uwa! Ku yi tunani a kan irin wannan matsayin da wadannan ‘yan mata suka dɗauka. Sannan kuma a auna shi da abubuwa da suke faruwa a yau.

Bayan haka: An karɓo daga Abdullahi bn Amr, daga Manzon Allah, (ﷺ) ya ce: “Ku umarci ‘ya’yanku da salla suna ‘yan shekara bakwai, ku kuma dake su a kan sakaci da ita idan suna ‘yan shekara goma, sannan kuma ku raba tsakaninsu a wajen kwanciya”. Abu Dawud da Hakim ne suka rawaito shi.

Wannan hadisi yana nuni a kan cewa haƙiƙa musulunci ya haramta cakudar maza da mata, kuma yana ba da tarbiyya a kan kame kai tun a lokacin yarinta.

Halin kuwa da mafi yawan mata suke kai a yau na sabawa dokokin shari’a, irin su cakudɗuwa da maza a kasuwanni, da dɗaga murya da wasun haka, gyransu haƙƙi ne da yake wuyan kowa, don haka ya zama dole kowa ya tsayu da sauke nasa nauyin ko da yake hukuma ita ta fi kowa kaso mafi yawa.

Bayyanar da ado ma, da fitar da sassan jiki, da suke motsa sha’awa su kuma haifar da barna su ma na daga cikin gagga-gaggan sabo. Domin kuwa su ne hanyar da ke sadarwa zuwa ga zina. Ga shi kuwa Allah ya yi umarni da sa hijabi kuma ya ce, a rintse idanuwa, kuma yana hana fitar maguzanci. Allah maɗaukakin sarki yana cewa:

﴿ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَرِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضَصْنَ مِنْ آبْصَرِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُجُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنَاتِ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوْ التَّالِعِينَ غَيْرَ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾ [النور: ٣٠ - ٣١].

(Ka ce wa muminai maza, su runtse daga ganinsu, kuma su tsare farjojinsu. Wannan shi ne mafi tsarki a gare su. Lallai ne Allah, Masani ne ga abin da suke aikatawa. Kuma ka ce wa muminai mata, su runtse daga gannansu, kuma su tsare farjojinsu, kuma kada su bayyana adonsu, face abin da ya bayyana daga gare ta, kuma su doka da mayafansu a kan wuyan rigunansu, kuma kada su nuna adonsu face ga mazansu ko ubanninsu, ko ubannin mazansu, ko ‘ya’yansu ko diyan mazansu, ko ‘yan’uwansu ko ‘yan’yan ‘yan’uwansu, ko ‘yan uwansu maza, ko ‘ya’yan ‘yan’uwansu mata, ko matansu, ko kwarakwaransu, ko mabiya, ba masu buƙatar mata ba daga maza, ko kananan yara wadanda ba su tsinkaya a kan al’aurar mata. Kuma kada su yi duka da kafafunsu, domin a san abin da suke boyewa daga adonsu. Kuma ku tuba zuwa ga Allah gabadaya, ya ku muminai. Tsammaninku, ku sami babban rabo).

Kiyaye farji, yana iya nufin rufe tsiraici, da kuma nisantar zina.

Imamu Ahmad da Muslim sun ruwaito hadisi daga Abu Huraira ya ce: Annabi (ﷺ) ya ce: “Sanfirin mutane biyu ‘yan wuta ne, har yanzu ban gan su ba. (Na farkonsu) wasu jama’a d’auke da bulalu kamar jelar shanu suna dukan mutane da su, da kuma wasu mata sanye da sutura amma kuma suna tsirara, masu karkataccen hali, masu kwarkwasa, kawunansu kamar karkataccen tozon rakumi, ba za su shiga aljanna ba kuma ba za su ji kamshinta ba, ga shi kuwa ana jiyo kamshinta tun daga nisan kaza da kaza.

Dan Abdulbarri ya ce: “Manzo Allah (ﷻ) yana nufin matan da suke sa shara-sharan kayan da suke siffata jiki kuma ba sa suturce shi, a suna sun sa sutura, amma kuma a hakiƙance kuma tsirara suke. Karkatattu daga bin gaskiya, kuma masu karkatar da mazajensu daga gaskiya. ‘Yan uwa a yi hattara.

Malamai sun yi bayanin abin da ake nufin da (Sanye da kaya, kuma tsirara) cewa, ita ce macen da take sa shara-sharan kayan da ba za su rufe mata tsiraici ba, ko matsattsun kayan da suke bayyana sassan halittarta. Alhali kuwa suturar mace a shari’ance ita ce wadda take suturce ta, ba tare da ta bayyanar da jikinta ba, ko wata gaba daga cikin gabanta ba, saboda kaurin kayan da kuma yalwarsu.

Wannan shi ne abin da ya saukaƙa. Allah ya yi mana gafara ni da ku da sauran musulmi bakidaya. Lalle shi mai karɓar gafara ne mai jin kai.

Huduba Ta Biyu

Godiya ta tabbata ga Allah Ubangijin talikai, tsira da amincin Allah su tabbata ga fiyayyen halitta baki ɗaya, da iyalansa da sahabbansa, da wanda ya bi shiriyarsa, kuma ya yi riƙo da sunnarsa har zuwa ranar sakamako.

Bayan haka: Hakiƙa matan magabata Allah ya rahamshe su, masu kamun kai ne, masu sanya hijabi ne, masu kuma biyayya ga Ubangijin talikai ne, a duk abin da aka umarce su. Mu kalli labarin ƙagen da aka yi wa Nana A’isha. Labarin ya bayyana cewa A’isha ba ta yi wa wannan sahabi magana ba, (wato Safwan Ibn Mu’adfil), kuma shi ma ko kalma bai ce mata ba, sai dai ji ta yi yana cewa, inna lillahi wa inna ilaihi raji’un, a yayin da ya gan ta haka dai har suka iso Madina.

A yayin da aka yi umarni da hijabi nan take suka rungume shi da gaggawa.

Ya zo a cikin ingantaccen hadisi daga Ummu Salama ta ce: Yayin da wannan ayar ta sauka:

﴿يَذُنِبُ عَلَيْهِنَ مِّنْ جُلُوبِهِنَّ﴾ [الأحزاب: ٥٩].

(Su yafa mayafansu).

Matan Madina sai suka rinka fita kamar masu d’auke da hankaki a kansu, saboda nutsuwa, suna sanye da baƙaƙen tufafi. Allahu Akbar, ka ji gaggawar amsa umarnin Allah da na Manzonsa.

An karɓo daga Ummu Salama ta ce, wata mace ta ce da ita: “Ni mace ce da nake tsawaita lebatun suturata, kuma nakan wuce ta gurin da yake da ƙazanta. Sai ta ce, Manzon Allah (ﷻ) ya ce: “Abin da yake biye da shi yana tsarkake shi”. Malik da Ahmad da Tirmizi da Abu Dawud da kuma Darimi ne suka rawaito shi.

Malam Baji, ya ce: “yayin da suka bi umarnin da aka yi musu, kuma suka hanu daga hanin da aka yi musu sai Allah ya tsare su daga fitintinu da bala'ai na duniya da lahira kuma ya tanadar musu da lada mai girma.

Matan magabata sun sami tarbiyyar kamun kai, da kunya da aiwatar da umarni tare da nisantar hani, don haka muna da kyakkyawan abin koyi game da su, amma fa ga wanda yake fatan haduwa da Allah da manzo da ranar lahira sumul kalau.

Ya bayin Allah! Idan fa muka bar matanmu da 'ya'yanmu ba nusarwar kwarai zuwa ga Ubangiji, ba shakka za su fada cikin halaka.

Allah dai ya sanya maza su zama tsayayyu a kan mata. Su kuma mata ya yi su masu raunin hankali da addini don haka ne ma manzo ya yi wasiyyar alheri game da su. Kamar yadda yake a cikin hadisin Amr dan Ahwas al-Jushami, Allah ya yarda da shi ya ce, Hakiƙa ya ji Annabi (ﷺ) a hajjin ban kwana yana cewa, bayan ya godewa Allah ya yi masa kirari kuma ya tunatarwa, ya yi gargadi sannan sai ya ce: “Ku saurara ku yi wasiyyar alheri ga mata, hakiƙa su mataimaka ne gare ku”. A wani lafazin hadisin. “.....Hakiƙa an halicci mace ne daga kashin haƙarƙari, kuma mafi kantarar kashin haƙarƙarin mafi daukakarsa, in ka tafi miƙar da shi ka karya shi in ka bar shi kuma ba zai daina karkata ba, don haka ku yi wa mata wasiyya. Manzo Allah (ﷺ) ya kebe mata da cewa, a yi musu wasiyya ne saboda rauninsu da kuma buƙatuwasu ga wanda zai tsayu a kan tafiyar da al'amuransu. Shi ya sa ya ce, ku karbi wasicina game da su, kuma ku yi aiki da ita, ku kuma yi haƙuri da su ku tausasa musu kuma ku kyautata musu. Babu shakka idan mace ta rasa nusarwa za ta iya zama shaidaniyar kanta, kuma batacciya mai batar da mutane daga hanya maidaidaiciya. Hatta karuwan da ake da su a yau, sun isa shaida kan yadda macen da ta rasa saiti da nusarwa take zama. Ya 'yan'uwa! Wannan bai isa ya sa mu fadaka ba?

Don haka ya ke 'yar uwata musulma, ki ji tsoron Allah, ki kanƙame addininki, ki yi riƙo da musuluncinki, kuma ki yi alfahari da riƙo da addininki. Ki daga kanki sama a ko ina. Kuma ki guji kuraye masu fuskokin mutane, rundunar Iblis, waɗanda suke nemanki ruwa a jallo su faruto ki cikin ruwan sanyi, sannan su halaka ki a tsanake. Ko da yausha kasance tare da littafin Allah da sunnar Annabi (ﷺ). Ki yi koyi da raywar matan farko na kwarai daga matan sahabbai da tabi'ai. Idan kin yi haka za ki samu rabauta da gidan aljanna, da yardar Allah.